

УДК 657

Н. П. Дуброва,
к. е. н., доцент кафедри менеджменту і права,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8584-3338>
Л. С. Крючко,
к. е. н., доцент кафедри маркетингу
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7490-3523>
О. В. Григоренко,
магістрант спеціальності 073 "Менеджмент",
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-6138-0678>

DOI: 10.32702/2306-6792.2025.1.56

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

N. Dubrova,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Management and Law,
Dnipro State Agrarian and Economic University
L. Kriuchko,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Marketing,
Dnipro State Agrarian and Economic University
O. Hryhorenko,
Master of the Specialty 073 "Management",
Dnipro State Agrarian and Economic University

DEVELOPING A STRATEGY TO OPTIMISE THE STRUCTURE OF THE COMPANY'S FINANCIAL RESOURCES

Стаття присвячена розгляду практичних підходів з оптимізації структури капіталу на підприємстві. Авторами наголошується, що ефективність господарської діяльності підприємства залежить від структури капіталу та її вартості і тому, одним з найважливіших завдань є визначення оптимальної структури капіталу підприємства і ефективне його використання задля підвищення ефективності роботи підприємства в цілому. Структура капіталу, яка є складовою фінансової стратегії, являє собою сукупність фінансових ресурсів підприємства з різних джерел, а саме співвідношення власних і позикових коштів, що впливає на коефіцієнт рентабельності активів і власного капіталу та визначає коефіцієнти фінансової стійкості та платоспроможності. Використання власних ресурсів підприємства шляхом реінвестування прибутку, безперечно зменшує певні фінансові ризики, але одночасно скорочується швидкість збільшення виручки. В той же час, використання додаткового позикового капіталу за умови адекватної фінансової стратегії при якісному фінансовому менеджменті примножує доходи власників підприємства на вкладений капітал. В статті наголошується, що не існує універсальних критеріїв щодо формування оптимальної структури капіталу, кожне підприємство виходить із особливостей господарської діяльності при її розрахунку. В дослідженні акцентується увага на формуванні методичного підходу визначення оптимальної структури капіталу підприємства за критерієм коефіцієнта співвідношення "рентабельність-фінансовий ризик" на основі визначення потреби в капіталі шляхом розрахунку прогнозного балансу.

The article is devoted to consideration of practical approaches to optimisation of the capital structure at an enterprise. The authors emphasise that the efficiency of economic activity of an enterprise depends on the capital structure and its cost, and therefore, one of the most important tasks is to determine the optimal capital structure of an enterprise and its efficient use to improve the efficiency of the enterprise as a whole.

The capital structure, which is a component of the financial strategy, is a set of financial resources of the enterprise from various sources, namely the ratio of own and borrowed funds, which affects the return on assets and equity and determines the financial stability and solvency ratios. The use of the company's own resources by reinvesting profits undoubtedly reduces certain financial risks, but at the same time reduces the rate of revenue growth.

At the same time, the use of additional borrowed capital, subject to an adequate financial strategy with high-quality financial management, increases the income of the owners of the enterprise on the invested capital. The article emphasises that there are no universal criteria for the formation of an optimal capital structure, and each enterprise proceeds from the specifics of its economic activity when calculating it.

The paper calculates the optimal capital structure of "Sich-Agro" farm on the basis of the previously calculated forecast balance sheet, which allowed to determine the need for own and borrowed financial resources. The calculations showed that the most acceptable capital structure for "Sich-Agro" farm is a ratio of 80% equity and 20% debt. Under such conditions, the company will have a 0,6% return on equity, while other ratios are mostly unprofitable.

In the theory of financial management, there are three strategies of capital management — aggressive, hedging and conservative, and the management of enterprise chooses the strategy that is most suitable for a particular stage of development of enterprise. The study focuses on the formation of a methodological approach to determining the optimal capital structure of an enterprise by the criterion of the ratio of "profitability-financial risk" on the basis of determining the need for capital by calculating the forecast balance sheet.

Ключові слова: власний капітал, позиковий капітал, структура капіталу, стратегія, оптимізація структури.

Key words: equity, debt capital, capital structure, strategy, optimization.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Ефективність господарської діяльності підприємства насамперед залежить від структури капіталу та її вартості, яку підприємство платить за залучення капіталу з різних джерел. Тому, як зазначають Беренда Н.І., Редзюк Т.Ю. та Ворона К.В., одним з найважливіших завдань підприємств, зокрема і аграрних, є визначення оптимальної структури капіталу підприємства і ефективно його використання задля підвищення ефективності роботи підприємства в цілому [1].

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженню проблем управління капіталом, зокрема оптимізації його структури як частини фінансової стратегії підприємства присвячено чимало наукових робіт вітчизняних науковців, а саме: Беренда Н.І., Верланов Ю.Ю., Ворона К.В., Домбровська Л.В., Дуда С.Т., Золотаренко В.О., Коваленко О.Ю., Крижня В.О., Кузенко Т., Литовченко О., Мелешко А.В., Николаєва А.М., Олександренко І.В., Палько В.А., Пиріг С.О., Писаренко А.А., Редзюк Т.Ю., Сабліна Н., Салига К.С., Семенов Г.А., Содома Р., Східницька Г., Хринюк О.С., Ярошевська О.В. та закордонних: Leary M., Roberts M.R.

В їх роботах увага акцентується на оптимізації структури капіталу в рамках фінансової стратегії підприємства, та його вплив на фінансову стійкість та потенціал. Однак, незважаючи на значний науковий доробок в цій сфері на наш погляд недостатньо висвітлені стратегії управління капіталом підприємства, які можуть використовувати підприємства реального сектору економіки, зокрема аграрного.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є розгляд практичних підходів з оптимізації структури капіталу на підприємстві.

Матеріали дослідження: 1) наукові праці вітчизняних та зарубіжних авторів в галузі управління капіталом підприємства; 2) фінансова та статистична звітність ФГ "Січ-Агро" Синельниківського району Дніпропетровської області У процесі дослідження були використані такі наукові методи: теоретичне узагальнення та групування (для характеристики складових капіталу та його оптимізації); формалізація, аналіз і синтез (побудова підходів до формування оптимальної структури капіталу для підприємства); логічне узагальнення результатів (формулювання висновків).

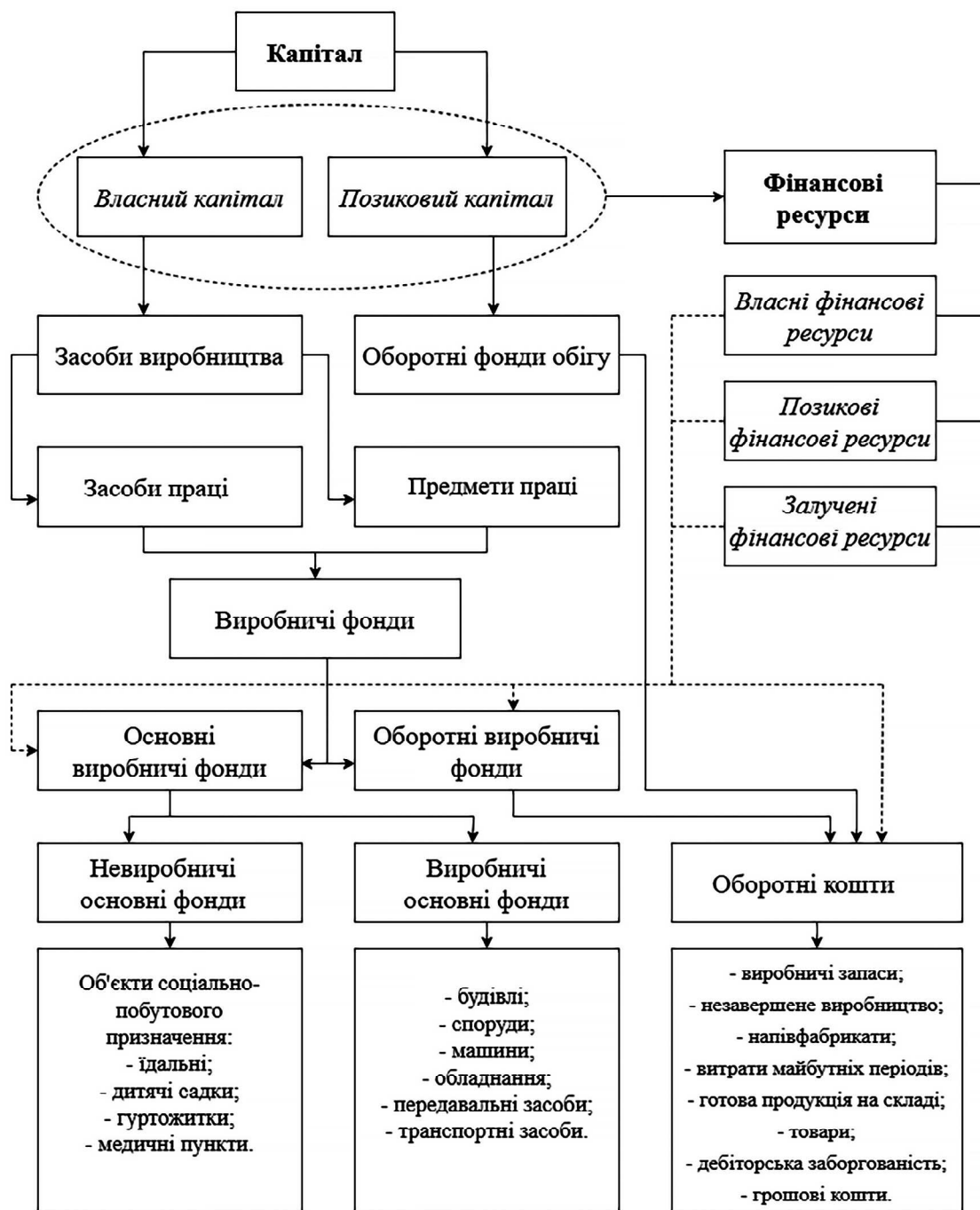

Рис. 1. Взаємозв'язок між категоріями "фінансові ресурси" та капітал"

Джерело: вдосконалено авторами на основі [11].

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Одним з важливих етапів функціонування підприємства є створення фінансової стратегії, яка є основою для ефективного функціонування фінансового менеджменту підприємства, бо обґрунтовує "стратегічні орієнтири фінансової діяльності підприємства" [13, с. 55]. Термін "фінансова стратегія" вперше став використовувати І.О. Бланк [2] в своїх наукових роботах, однак, на сьогодні, відсутнє чітке визначення

даної категорії як і її місця та ролі на підприємстві [4, 6, 13]. Разом з тим, більшість науковців до основних завдань фінансової стратегії відносять: аналіз та пошук джерел фінансування підприємства; визначення перспективних фінансових взаємовідносин з контрагентами та фінансовими інститутами; сприяння збільшенню ринкової вартості підприємства; розробка ефективної системи фінансового менеджменту підприємства; фінансове забезпечення операційної діяльності; розробка інвес-

тиційної стратегії та визначення оптимального співвідношення між власним і позиковим капіталом [13]. Останнє є одним із найважливіших завдань управління фінансами на підприємстві і потребує формування оптимальної структури капіталу.

Структура капіталу — це сукупність фінансових ресурсів підприємства з різних джерел, тобто співвідношення власних і позикових коштів, що впливає на коефіцієнт рентабельності активів і власного капіталу та визначає коефіцієнти фінансової стійкості та платоспроможності, а також формує співвідношення прибутковості і ризику капіталу [8]. Використання власних ресурсів підприємства шляхом реінвестування прибутку, безперечно зменшує певні фінансові ризики, але одночасно зменшується швидкість збільшення виручки. В той же час, використання додаткового позикового капіталу за умови адекватної фінансової стратегії при якісному фінансовому менеджменті примножує доходи власників підприємства на вкладений капітал. Причиною є те, зростання фінансових ресурсів за умови грамотного управління призводить до пропорційного збільшення обсягу продажів і чистого прибутку. В той же час, успішність реалізації фінансової стратегії компанії залежить від того, наскільки оптимізована структура капіталу [15]. Структура капіталу є складовою частиною управління капіталом. Разом з тим, в вітчизняній науковій літературі часто оперують двома категоріями "капітал" та "фінансові ресурси", що часом призводить до плутанини, незважаючи на те, що в основі лежать грошові кошти.

Як відзначають Майборода О.В. та Хлопкова С.Ю. [11] фінансові ресурси — це сукупність усіх грошових коштів і надходжень, що має підприємство в певний період (або на дату), і які спрямовують на здійснення грошових розрахунків і відрахувань, необхідних для його виробничого та соціального розвитку. В свою чергу капітал — це матеріальні, грошові та нематеріальні ресурси, які авансовано у формування активів підприємства, необхідних для здійснення його господарської діяльності, з метою отримання доходу та прибутку. На рис. 1 наведений взаємозв'язок між категоріями "фінансові ресурси" та "капітал".

Не існує універсальних критеріїв щодо формування оптимальної структури капіталу, кожне підприємство виходить із особливостей господарської діяльності при її розрахунку. Оптимальна структура капіталу являє собою таке співвідношення власних і позикових джерел, за якого максимізується ринкова вартість під-

приємства. Тому управління структурою капіталу включає наступні етапи [8]:

- а) визначення загальної потреби в капіталі;
- б) оцінка вартості капіталу при залученні з різних джерел;
- в) оптимізація структури капіталу, тобто встановлення такого співвідношення його власних і позикових джерел, за якого забезпечується найбільш високий рівень фінансової стійкості підприємства.

В свою чергу процес оптимізації структури капіталу має наступні етапи [10].

1. Аналіз складу капіталу в динаміці за період (кварталів, років), тенденції зміни його структури, впливу на фінансову стійкість та ефективність використання капіталу. Використовуються наступні показники: коефіцієнти фінансової незалежності, заборгованості, співвідношення між довгостроковими та короткостроковими зобов'язаннями, коефіцієнт фінансового важеля, показники оборненості та рентабельності активів та власного капіталу.

2. Оцінка основних факторів, що визначають структуру капіталу. До них належать:

- галузеві особливості операційної діяльності (характер цих особливостей визначає структуру активів підприємства та їх ліквідність);
- стадія життєвого циклу підприємства (молоді компанії з конкурентоспроможною продукцією залучають позиковий капітал, а зрілі — використовують в основному власні кошти);
- кон'юнктура фінансового ринку (залежно від змін кон'юнктури зростає або знижується вартість позикового капіталу);
- рівень рентабельності операційної діяльності;
- податковий тиск на підприємство;
- ступінь концентрації акціонерного капіталу (бажання власників зберегти контрольний пакет акцій).

З урахуванням вищенаведених факторів управління структурою капіталу оперує наступними завданнями: встановлення прийнятних пропорцій використання власного та позикового капіталу та забезпечення при необхідності залучення додаткового внутрішнього або зовнішнього капіталу [1].

3. Оптимізація структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності. Також для таких розрахунків використовується механізм фінансового важеля.

Розглянемо методику визначення оптимальної структури капіталу на прикладі фермерського господарства "Січ-Агро" Синельни-

Таблиця 1. Динаміка складу та структури фінансових ресурсів ФГ "Січ-Агро"

Показник	2019 р.		2020 р.		2021 р.		2022 р.		2023 р.	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Власний капітал	17346,2	100	23330,7	100	30858,4	98,8	33638,8	91,8	37104,5	84,1
Позиковий капітал	0	0	0	0	370,4	1,2	3000	8,2	7000	15,9
Всього	17346,2	100	23330,7	100	31228,8	100	36638,8	100	44104,5	100

Джерело: розраховано авторами на основі річної фінансової звітності ФГ "Січ-Агро"

Таблиця 2. Прогнозний баланс ФГ "Січ-Агро" на 2025 рік

Активи	тис. грн	Пасиви	тис. грн
Необоротні активи	22281,6	Власний капітал	27851,9
Оборотні активи	33422,3	Довгострокові зобов'язання	7393,5
– запаси	12963,8	Поточні зобов'язання	20458,5
– грошові кошти та їх еквіваленти	4091,7	– короткострокові кредити банків	16661,9
– дебіторська заборгованість	16366,8	– кредиторська заборгованість	3796,6
Баланс	55703,9	Баланс	55703,9

Джерело: розраховано авторами.

ківського району Дніпропетровської області. В таблиці 1 наведена динаміка складу та структури фінансових ресурсів підприємства.

За даними табл. 1 господарство практично не користувалося позиковими коштами. У 2019—2020 рр. позикових коштів взагалі не залучали, за період 2021—2023 рр. збільшення становило 18,9 рази, а у структурі капіталу — 14,7 в.п. З метою розрахунку потреби на наступний рік використаємо методику обчислення прогнозного балансу за [9]. Середньорічний темп росту чистого доходу складає 104,3%, таким чином виручка від реалізації (ЧВ) становитиме $18235 \cdot 1,043 = 19019,1$ тис. грн. Темпи росту собівартості, не перевищують темпи росту виручки від реалізації, і становлять: $СВ = 14243,9 \cdot 1,043 = 14856,4$ тис. грн.

Середньорічний темп валюти балансу становив 126,3% за аналізуємий період, тоді прогнозні обсяги валюти балансу складає: $ВБ = 44104,5 \cdot 1,263 = 55703,9$ тис. грн. Прийемо за основу, що структура активів складає 60:40. Таким чином, необоротні активи складатимуть $НА = 55703,9 \cdot 0,4 = 22281,6$, а оборотні — $ОА = 55703,9 \cdot 0,6 = 33422,3$ тис. грн. Необхідною умовою є зростання середньорічних запасів не більше чим темп росту планового чистого доходу. Звідси, запаси становитимуть: $З = 12429,3 \cdot 1,043 = 12963,8$ тис. грн. А сума, яка узагальнює грошові кошти та дебіторську заборгованість знаходиться наступним чином: $ГК+ДЗ=ОА-З=33422,3-12963,8=20458,5$ тис. грн.

З метою забезпечення фінансової стійкості підприємству необхідно, щоб власний капітал

та довгострокові зобов'язання покривали необоротні активи та запаси. Таким чином, розрахунок останніх проводимо наступним чином: $ВК+ДсЗ = НА+З = 22281,6 + 12963,8 = 35245,4$ тис. грн. Тоді поточні зобов'язання становитимуть: $ПЗ = ВБ-(ВК+ДсЗ) = 55703,9 - 35245,4 = 20458,5$ тис. грн.

В активі балансу важливим є величина грошових коштів та їх еквівалентів, які мають бути на рівні мінімального рівня абсолютної ліквідності, а саме: $ГК = 20458,5 \cdot 0,2 = 4091,7$ тис. грн. А величина дебіторської заборгованості становитиме: $ДЗ = (ГК+ДЗ) - ГК = 20458,5 - 4091,7 = 16366,8$ тис. грн.

Для обчислення кредиторської заборгованості прийемо, що період обороту дебіторської заборгованості становитиме 90 днів. Тоді обсяги кредиторської заборгованості плануватимемо таким чином, щоб кошти від дебіторів надходили раніше, ніж потрібно буде сплачувати борги кредиторам. Таким чином період обороту кредиторської заборгованості має бути довшим, ніж у дебіторської. Приймаючи до уваги попередні висновки, мінімальний період обігу кредиторської заборгованості має становити 92 дні. При цьому періоді обігу та собівартості необхідний обсяг кредиторської заборгованості становитиме: $КЗ = (92 \cdot 14856,4) / 360 = 3796,6$ тис. грн. Величина короткострокових кредитів банків у сумі поточних зобов'язань становитиме: $КК = (ГК+ДЗ) - КЗ = 20458,5 - 3796,6 = 16661,9$ тис. грн.

Визначаючи величину власного капіталу, виходитимемо з того, що частка останнього має бути 50% у загальній величині фінансових ресурсів. Таким чином, сума власних коштів ФГ "Січ-Агро" становитиме: $ВК = 55703,9 \cdot 0,5 = 27851,9$ тис. грн. А потреба у довгострокових позиках складатиме: $ДП = (ВК+ДсЗ) - ВК = 35245,4 - 27851,9 = 7393,5$ (тис. грн).

Спрощений прогнозний баланс ФГ "Січ-Агро" на 2025 рік представлений у табл. 2.

В табл. 3. наведений розрахунок оптимальної структури капіталу господарства, де ми використали попередні розрахунки та допустили, що господарство сплачує податок на при-

Таблиця 3. Розрахунок оптимальної структури капіталу ФГ "Січ-Агро"

Показник	Структура капіталу, %						
	0/100	20/80	40/60	50/50	60/40	80/20	100/0
Потреба в капіталі, тис. грн	55703,9	55703,9	55703,9	55703,9	55703,9	55703,9	55703,9
Власний капітал, тис. грн	0	11140,8	22281,6	27851,9	33422,3	44563,1	55703,9
Позиковий капітал, тис. грн	55703,9	44563,1	33422,3	27852	22281,6	11140,8	0
Безризикова ставка рентабельності на фінансовому ринку, коеф.	0,135	0,135	0,135	0,135	0,135	0,135	0,135
Середня ставка процента на позиковому ринку, коеф.	0,28	0,28	0,28	0,28	0,28	0,28	0,28
Річна величина прибутку до оподаткування, тис. грн	3464,7	3464,7	3464,7	3464,7	3464,7	3464,7	3464,7
Ставка податку	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18
Рентабельність власного капіталу, коеф.	-	-0,663	-0,217	-0,128	-0,068	0,006	0,051
Рівень фінансового ризику, коеф.	0,145	0,116	0,087	0,0725	0,058	0,029	0
Показник співвідношення «рентабельність-фінансовий ризик»	-	-0,17	-0,40	-0,57	-0,85	4,56	0

Джерело: розраховано авторами.

буток в розмірі 18%. Розрахунки показали, що найбільш прийнятна структура капіталу для ФГ "Січ-Агро" це співвідношення 80% власного капіталу та 20% позикового. За таких умов підприємство матиме 0,6% рентабельності власного капіталу, тоді як при інших співвідношеннях в основному спостерігається його збитковість (табл. 3).

Рівень фінансового ризику становить 2,9%, а коефіцієнт співвідношення "рентабельність-фінансовий ризик" — 4,56 пункти. Останній є критерієм оптимізації структури капіталу, за даними табл. 3. має найвище значення саме при співвідношенні 80:20, яке в науковій літературі є оптимальним. Порівнюючи фактичні дані з прогнозними, зазначимо що структура капіталу в 2024 р. за даними табл. 1 складала 84,1:15,9, тобто господарство в повній мірі не використовує позиковий капітал, надаючи перевагу власному.

Як зазначає І.О. Бланк [2] існує три стратегії управління капіталом — агресивний, помірний та консервативний. За агресивного (Aggressive) підходу мінімізуються всі форми страхових резервів і забезпечується високий рівень ефективності використання фінансових ресурсів в операційній діяльності підприємства. Помірний (Hedging) підхід — є найменш ризикованим методом, орієнтованим на повне покриття поточних потреб в усіх видах оборотних активів, а також на створення страхових резервів для захисту від типових збоїв у операційній діяльності

підприємства. Цей підхід забезпечує збалансоване співвідношення між рівнем ризику та ефективністю використання фінансових ресурсів. Консервативний (Conservative) підхід спрямований на забезпечення стабільної операційної діяльності, формування резервів для подолання можливих труднощів із постачанням сировини та матеріалів, а також для реагування на зростання попиту на продукцію. Цей підхід мінімізує операційні та фінансові ризики, проте знижує ефективність використання оборотних активів, сповільнюючи їх обіг і зменшуючи рівень рентабельності.

Таким чином, на сьогоднішній день ФГ "Січ-Агро" надає перевагу консервативній стратегії управління фінансовими ресурсами, але як показують розрахунки саме помірна стратегія може стати найбільш ефективною.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Як показали дослідження структура капіталу є одним із важливих завдань фінансової стратегії підприємства, яка є невід'ємною частиною загальної стратегії, а оптимізації структури капіталу є центральним питанням фінансового менеджменту. Завдання останнього полягає у визначенні оптимального співвідношення власних та позикових фінансових ресурсів.

В фінансовому менеджменті виділяють три основні стратегії управління капіталом: агресивний, помірний та консервативний, які мо-

жуть використовуватися підприємствами на різних етапах його розвитку. Разом з тим оптимальним співвідношенням між власним та позиковим капіталом є 80%:20%.

В економічній літературі пропонується багато ефективних методик розрахунку оптимальної структури капіталу. В дослідженні була використана одна з них з критерієм — показник співвідношення "рентабельність-фінансовий ризик". Тому, однією з важливих задач до фінансової служби є підбір методики з врахуванням особливостей підприємства, що дасть можливість визначити оптимальну структуру капіталу підприємства та ефективно ним управляти.

Література:

1. Беренда Н.І., Редзюк Т.Ю., Ворона К.В. Управління структурою капіталу підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 19 (1). С. 14—18.

2. Бланк І.О. Фінансова стратегія підприємства. К.: Ельга, Ніка центр, 2006. 456 с.

3. Верланов Ю.Ю. Фінансовий менеджмент. Миколаїв: МДГУ ім. Петра Могили, 2006. 344 с.

4. Гончаренко О.М. Фінансова стратегія: теоретичні питання розробки та реалізації. Вісник соціально економічних досліджень. 2015. №1. С. 35-40.

5. Домбровська Л.В. Зміцнення фінансової стійкості підприємства шляхом оптимізації структури капіталу. Ефективна економіка. 2014. № 2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2731> (дата звернення: 2.12.2024).

6. Домбровська С.О., Лапіна І.С. Адаптація фінансової стратегії підприємства до сучасних умов в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". 2017. №25. С. 138—141.

7. Дуда С.Т., Палько В.А. Узагальнення методичних підходів до оптимізації структури капіталу підприємства. Науковий вісник НАТУ України. 2014. №2. С. 227—233.

8. Золотаренко В.О. Функціонально-структурна модель управління структурою капіталу підприємства. Управління розвитком. 2011. № 1 (98). С. 147—150.

9. Коваленко О.Ю. Методика складання прогнозного балансу підприємства. Стратегії розвитку України. 2011. № 4. Том 2. С. 74—85.

10. Кузенко Т., Литовченко О., Сабліна Н. Шляхи удосконалення управління структурою капіталу підприємства. Цифрова економіка та економічна безпека. 2023. №4 (04). С. 81—88.

11. Майборода О.В., Хлопкова С.Ю. Оптимізація структури капіталу та його вплив на фінансовий потенціал підприємства. Ефективна економіка. 2018. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6763> (дата звернення: 8.12.2024).

12. Олександренко І.В., Ніколаєва А.М., Пиріг С.О. Діагностика фінансового капіталу підприємства: методичний аспект. Бізнес-інформ. 2018. № 9 (488). С. 166—174.

13. Романишин В.О., Бернацька А.О. Фінансова стратегія та її роль у забезпеченні стійкого розвитку підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 2. С. 54—62.

14. Салига К.С., Писаренко А.А. Оптимізація структури капіталу підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2011. № 10. С. 27—29.

15. Семенов А.Г., Ярошевська О.В. Оптимізація структури капіталу підприємства за критерієм максимізації його рентабельності. Економіка та підприємництво. 2014. № 5 (80). С. 117—128.

16. Семенов Г.А., Мелешко А.В. Оптимізація структури капіталу підприємства. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2010. № 4. С. 164—170.

17. Східницька Г., Содома Р. Оптимізація процесу управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання. Вісник Львівського національного аграрного університету: Економіка АПК. 2018. № 25. С. 124—131.

18. Хринюк О.С., Крижня В.О. Фінансова стратегія підприємства як головний інструмент його сталого розвитку. Економіка і суспільство. 2018. № 18. С. 581—587.

19. Школьник І.О., Малиш Д.О., Козьменко Є.С. Структура капіталу підприємства: систематизація теоретичних підходів у контексті фінансової архітектури підприємства. Бізнес-інформ. 2018. № 3. С. 315—322.

20. Leary M., Roberts M. R. Do firms rebalance their capital structure. *Journal of Finance*. 2005. №60. P. 2575—2619.

References:

1. Berenda, N.I. Redziuk, T.Yu. and Vorona, K.V. (2018), "Management of the capital structure of enterprises", *Naukovyj visnyk Uzhhohods'koho natsional'noho universytetu*. Seria: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo, vol. 19 (1), pp. 14—18.

2. Blank, I.A. (2006), *Finansovaya strategiya predpriyatiya* [The financial strategy of the enterprise], El'ga: Nika-tsentr, Kyiv, Ukraine.

3. Verlanov, Yu.Yu. (2006), *Finansovyj menedzhment* [Financial Management], MDHU im. Petra Mohyly, Mykolaiv, Ukraine/

4. Honcharenko, O.M. (2015), "Financial strategy: theoretical issues of development and implementation", *Visnyk sotsialno ekonomichnykh doslidzhen*, vol. 1, pp. 35—40.

5. Dombrovska, L.V. (2014), "Strengthening the financial stability of the enterprise by optimizing the capital structure", *Efektivna ekonomika*, vol. 2, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_2_7 (Accessed 2 December 2024).

6. Dombrovska, S.O. (2017), "Adaptation of financial strategic strategy to the minds in Ukraine", *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series "Economic Sciences"*, vol. 6 (2), pp. 138—141.

7. Duda, S.T. and Palko, V.A. (2014), "Generalization of methodological approaches to optimizing the capital structure of an enterprise", *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, vol. 2, pp. 227—233.

8. Zolotareno, V.O. (2011), "Functional and structural model of enterprise capital structure management", *Upravlinnia rozvytkom*, vol. 1 (98), pp. 147—150.

9. Kovalenko, O.Iu. (2011), "Methodology for preparing a forecast balance sheet of an enterprise", *Stratehii rozvytku Ukrainy*, vol. 4, no. 2, pp. 74—85.

10. Kuzenko, T., Lytovchenko, O. and Sablina, N. (2023), "Ways to improve the management of the capital structure of the enterprise", *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka*, vol. 4 (04), pp. 81—88.

11. Maiboroda, O.V. and Khlopkova, S.Iu. (2018), "Optimization of capital structure and its impact on the financial potential of the enterprise", *Efektivna ekonomika*, vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6763> (Accessed 8 December 2024)

12. Oleksandrenko, I.V. Nikolaieva, A.M. and Pyrih, S.O. (2018), "Diagnostics of financial capital of enterprise: methodical aspect", *Biznes-inform*, vol. 9 (488), pp. 166—174.

13. Romanyshyn, V.O. and Bernatska, A.O. (2020), "Financial strategy and its role in ensuring sustainable development of the enterprise", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 54—62.

14. Salyha, K.S. and Pysarenko, A.A. (2011), "Optimization of the capital structure of the enterprise", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 10, pp. 27—29.

15. Semenov, A.H. and Yaroshevska, O.V. (2014), "Optimization of the capital structure of the enterprise by the criterion of maximizing its profitability", *Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, vol. 5 (80), pp. 117—128.

16. Semenov, H.A. and Meleshko, A.V. (2010), "Optimization of the capital structure of the enterprise", *Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, vol. 4, pp. 164—170.

17. Skhidnytska, H. and Sodoma, R. (2018), "Optimization of the process of management of financial resources of economic entities", *Visnyk Lvivskoho natsionalnoho ahrarynoho universytetu: Ekonomika APK*, vol. 25, pp. 124—131.

18. Khryniuk, O.S. and Kryzhnia, V.O. (2018), "The financial strategy of the enterprise as the main tool for its sustainable development", *Ekonomika i suspilstvo*, vol. 18, pp. 581—587.

19. Shkolnyk, I.O. Malysh, D.O. and Kozmenko, Ye.S. (2018), "Enterprise capital structure: systematization of theoretical approaches in the context of enterprise financial architecture", *Biznes-inform*, vol. 3, pp. 315—322.

20. Leary, M. and Robert, M. R. (2005), "Do firms rebalance their capital structure", *Journal of Finance*, vol. 60, pp. 2575—2619.

Стаття надійшла до редакції 19.12.2024 р.

ІНВЕСТИЦІЇ.
ПРАКТИКА
ТА ДОСВІД

<https://nayka.com.ua>

Передплатний індекс: 23892

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б») з

ЕКОНОМІЧНИХ НАУК та ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

(Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 від 02.07.2020)

Спеціальності - 051, 071, 072, 073, 075, 076, 281, 292